

בית המדרש להלכה בהתישבות - אמונת אי"ש

ע"ש מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל
בית הוראה למצוות הארץ
ע"ש הרב רוזנברג זצ"ל

בס"ד, שבט תשע"ז

הודעה לתועלת הציבור

לקראת ט"ו בשבט

א. חמשה עשר בשבט - ראש השנה לאילנות:

1. אין להפריש תרומות ומעשרות - מפירות שנה זו על פירות שנה אחרת (אפילו אם שתי השנים שוות במתנותיהם, כגון: תשע"ו - שנת מעשר שני ותשע"ז - שגם היא שנת מעשר שני).
2. ראש השנה לפירות האילן - הינו ט"ו בשבט. לפיכך אין להפריש מפירות האילן שחנטו לפני ט"ו בשבט על פירות שחנטו אחרי ט"ו בשבט וכן להיפך (לדעת חלק מהראשוני חננטה היא שליש הגידול, ולדעת ראשוניים אחרים החנטה הינה השלב בו נושרים עלי התפוחים וניכר הפרי, שלב זה הינו קודם לשליש הגידול).

ב. אפרסק שיזף ושסק:

1. **מידע מעשי:** החקלאים מבקשים להקדים את החנטה (בעיקר בזנים מקדימים), וגם תנאי האקלים השנה גרמו לחנטות בזמן מוקדם, בשסק, אפרסק ונקטרינה. לכן להערכתנו כל הפירות (מהזנים הנ"ל) שיגיעו לשווקים עד ר"ח ניסן - הגיעו להערכתנו **שליש לפני ט"ו בשבט** ולכן הם שייכים לשנת **המעשר תשע"ו** (מהו שלישי - ראה משפטי ארץ תרומות ומעשרות פ"ו הערה 23).
אנחנו נמשיך אי"ה בבדיקות במטעים - במטרה לעדכן (במידת האפשר) את הציבור בפירות שיגיעו לאחר ר"ח ניסן.

ג. הדריים ואתרוג:

1. **אתרוג** - נקבעת השתייכותו לשנת המעשר לפי מועד הלקיטה, לכן אין להפריש תרומות ומעשרות מאתרוגים שנלקטו לפני ט"ו בשבט על אתרוגים שנלקטו אחרי ט"ו בשבט ולהיפך.
2. **פרי - הדר:** לדעת רבים מגדולי האחרונים, וכן הכריע מרן החזו"א בפרי הדר יש ספק אם ההשתייכות נקבעת לפי מועד הלקיטה. לפיכך יש להזהר שלא להפריש מפירות הדר שנלקטו לפני ט"ו בשבט על פירות שנלקטו אחרי ט"ו בשבט ולהיפך [הדבר שכיח בעיקר סמוך לט"ו בשבט, כאשר פירות שנלקטו עד יום ו' י"ד בשבט ופירות שנלקטו מיד אחרי ט"ו בשבט מת- ערבים אלו באלו]. אמנם למעשה כאשר קונה בשוק ואינו יודע אם התערבו משני המינים, יכול להקל ולהפריש כרגיל בצירוף כמה ספיקות ועיי' הליכות שדה 182.
3. לדעת מרן רבינו הגרי"ש אלישיב זצוק"ל מותר להתפלל בש"ק ט"ו בשבט "על האתרוג, שיזדמן לישראל אתרוג טוב ויפה בחג" - בנוסח הנדפס בלשון חכמים ("א סי' לז) - וכמבואר בשו"ת ישא יוסף (ח"ג סי' עט), הואיל וזו בקשה רוחנית המותרת בש"ק.

ד. פירות ט"ו בשבט:

1. מידע על אחוזי ערלה - ניתן לקבל במענה הקולי של בית ההוראה 02-6488888 שלוחה 32.
2. פירות מחו"ל אין בהם חשש ערלה כיון שספק ערלה בחו"ל מותר.
3. **רימון (בעיקר מקירור):** לקנות במקומות שבהשגחה מהודרת כדי שלא להיכשל בערלה.
4. **תמרים:** עדיין מצויים בשווקים תמרים משמיטה לאחר שעבר זמן הביעור והם אסורים באכילה.
5. **זיתים:** בשווקים מצויים עדיין שימורי זיתים יבול נכרי משנת השמיטה שלהכרעת מרן החזו"א מכיון שעבר מועד הביעור - אסור לאכלם.

בברכה

מזכירות בית ההוראה